

ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА "ФОРУМ" - НИШ

Генерала Боже Јанковића 9/III, 18.000 Ниш

Тел. 018 / 525 – 040, 064 / 11 – 97 – 301

www.forum-nis.org.rs , forumnis@nadlanu.com

Анализа пословања ЈКП града Ниша у 2009. години

Општи утисак: Анализирајући извештаје о пословању ЈКП у 2009. години стиче се утисак да је задатак свих извештаја био да се прикажу губитци у пословању ЈКП у пословању у 2009. години, како би се имало оправдање за повећање цена њихових услуга. Посебну ставку у расходу готово свих предузећа су енормно велики износи **трошкова амортизације**, који су у старту доводили предузећа у положај губиташа. Трошкови амортизације су у појединим предузећима прелазили и 100.000.000 (сто молиона) динара годишње. Ништа мањи износи у расходима нису ни **трошкови обезвређивања потраживања**, што указује на пропусте у управљању предузећима као и на превелике цене комуналних услуга које грађани Ниша са својим примањима не могу да измирују. Такође, готово сва ЈКП су приказала врло **велике износе потраживања на дан 31.12.2009.** године, који вишеструко премашују износе приказаних губитака. Међутим, иако су пословала са губитком, ЈКП нису умањивала врло високе зараде запослених, већ су их редовно исплаћивале и то у пуном износу. Сасвим је сигурно, када би Скупштина града донела одлуку да се у ЈКП која послују са губитком, зараде запослених умањују за 50 %, да би извештаји о пословању сасвим другачује изгледали. Неприхватљиво је да предузећа раде са губитком а да се зараде запослених исплаћују у пуном износу. То ствара услове за неодговорно пословање, јер губитак ће увек покрити повећањем цена, а то треба да плате грађани Ниша. Такође је неприхватљиво да се губитци због ненаплаћених потраживања покривају повећањем цена услуга, што значи да све то треба да плате грађани који редовно измирују своје обавезе.

ЈКП ГОРИЦА: Приходи: Планирани приходи су остварени са 97 %. **Расходи:** Планирани расходи су остварени са 97 %. Остварена добит: 205.622,08 динара. Интересантно је да ЈКП ГОРИЦА у свом извештају на приказује дуг у износу од 938.425,26 динара према ЈКП МЕДИАНА, који је иначе приказан у извештају ЈКП МЕДИАНА. **Трошкови амортизације** износе 4.958.371,52 динара а **Потраживања на дан 31.12.2009. године** износе 37.305.489,60 динара. Очигледно је да су цене услуга ЈКП ГОРИЦА економске и сигурно да не треба повећањем цена онима који редовно плаћају своје обавезе покривати потраживања предузећа. Пошто ће се цене услуга које су увећане у другој половини 2009. године, примењивати свих 12 месеци 2010. године, реално је да се очекује повећање добити у 2010. години у односу на 2009. годину, па уопште нема разлога за повећањем цена услуга тог предузећа.

ЈКП ПАРКИНГ СЕРВИС: Пословни приход је већи од расхода и остварена је добит од 38.843.157,82 динара. Што значи да је цена услуга ЈКП ПАРКИНГ СЕРВИС задовољавајућа јер омогућава добит предузећа. Међутим **финасијски и остали расходи** су далеко већи од прихода па остварени **губитак предузећа** износи 428.932,46 динара.

Приказана су ненаплаћена потраживања у износу од 42.950.000 (четрдесетдва милиона двесто педесет) дунара и **трошкови амортизације** у износу од 5.233.000 (петмилонадвестатридесеттри хиљаде) динара. Намеће се питање вредности целокупне имовине ЈКП ПАРКИНГ СЕРВИСА ако је годишња амортизација петмилона динара. Потребна је дубља анализа организације и пословања ЈКП ПАРКИНГ СЕРВИСА, јер овакво пословање очигледно није оправдало постојање тог предузећа. Неприхватљиво је да се губитци финансијских расхода и ненаплаћеног потраживања покривају повећањем цене услуге, због чега тражимо предузимање мера консолидације предузећа у чему посебну улогу морају да имају органи локалне самоуправе.

ЈКП ГРАДСКА ТОПЛАНА: Наплата текуће потрошње је 90 %. **Предузеће је исказало губитак у износу од 137.994.846,32 динара. У подбилансу Пословни приходи и расходи приказан је губитак од 9.386.777,78 динара.** До овог губитка не би дошло када би ЈКП ГРАДСКА ТОПЛАНА као техничку воду користила подземну воду (коју има на само 2-3 метара дубине на простору где се налазе производни погони) а не скупу воду за пиће, због чега и постоје велика дуговања према ЈКП НАИССУС. Сасвим сигурно је рачун за годишњи утрошак воде према ЈКП НАИССУС већи него што је приказани губитак у пословном подбилансу у износу од 9.386.777,78 динара. **Остали губитци:** Финансијски расходи 48.612.608,40 динара и Остали расходи 79.995.460,14 динара. У табели Упоредни преглед трошкова и расхода приказан је **трошак амортизације у износу од 61.391.560,33 динара и губитак у износу од 186.685.172,00 динара** наиме **обезвређивања потраживања**. Губитак због обезвређивања потраживања зависи од начина управљања предузећем а никако од цене услуга предузећа, и сигурно је да је могао да се избегне или у најмању руку смањи. Са друге стране овај губитак указује и на то да је цена услуга овог предузећа превелика за примања грађана Ниша, чија порсечна зарда током целе 2009.године је покривала свега 60 % цене просечне потрошачке корпе. Да није дошло до оволиког обезвређивања потраживања предузеће би пословало са добитком од 48.690.326 динара. Са друге стране, потраживања за месец децембар месец 2009. године се реализују у јануару 2010. године, па је сасвим сигурно приказани губитак у 2009. години у великој мери умањен а можда и потпуно анулиран. **(Наплаћена потраживања за месец децембар 2009. године, која су наплаћена у јануару 2010. године су далеко већа него она која су наплаћена у јануару месецу 2009. године за децембар 2008. године.)** Поставља се питање да ли се губитци због ненаплаћених потраживања требају покривати повећањем цена онима који редовно измирују своје обавезе. То је неприхватљиво и треба прекинути са том праксом. На основу свега може се закључити да садашња цена услуге ЈКП ГРАДСКА ТОПЛАНА, која се примењивала смо 6 месеци у 2009. години, обезбеђује позитивно пословање предузећа, а уз смањење трошкова за техничку воду и предузимања мера за смањење обезвређивања потраживања, рационализацију и штетњу, обезбеђује позитивно пословање и у 2010. години, па нема места за повећањем цене услуге ЈКП ГРАДСКА ТОПЛАНА. Овде свакако треба додати и то да ЈКП ГРАДСКА ТОПЛАНА плаћа скупље гас од Топлане у Београду, што је неприхватљиво, и о томе сем ЈКП ГРАДСКА ТОПЛАНА и руководство града Ниша мора што пре да покрену расправу са ЈП Србија Гас, Министрством за енергетику и Министарством за трговину и услуге. Такође ЈП Србија Гас сем утрошка гаса наплаћује и неке фиксне трошкове (који нису мали), и то чак и у месецима кад Топлане не раде и уопште не троше гас, што је свакако неприхватљиво.

ЖКП НАИССУС: У извештају је приказан губитак у износу од 98.929.097 динара. Да би се оправдао овај губитак, приказани су **трошкови амортизације** у износу од 130.772.400 динара и **Остали расходи** у износу од 159.721.274 динара, где је приказан расход за **исправку вредности потраживања** у износу од 148.056.541 динара. Такође су приказана и **потржавања предузећа на дан 31.12.2009.** године у износу од 846.798.093 динара. Пошто се извештај доставља са стањем на дан 31.децембар 2009. године, а наплата потраживања за децембар пристиже и јануару 2010. године, па је врло вероватно да је са реализацијом те наплате умањен или анулиран приказани губитак у износу од 98.929.097 динара. Са друге стране само наплатом 50 % приказаног потраживања, предузеће би пословало са добитком од 324.469.949 динара. Да не говоримо о висини приказане амортизације и исправкама вредности потраживања. На основу свега изнетог намеће се закључак да су цене које је у другој половини 2009. године примењивао ЖКП НАИССУС, потпуно економске и да обезбеђују да предузеће уз боље организовање, рационализацију и штедњу позитивно послује са тим ценама и у 2010. години и да нема разлога за повећањем цена услуга ЖКП НАИССУС.

ЖКП МЕДИАНА: Предузеће је приказало губитак у 2009. години у износу од 46.495.627 динара. У табели бр. 4 Извештаја на редном броју 18 наведен је **трошак амортизације** у износу од 50.587.623,45 динара, на реном броју 38 наведен је **расход због обезвређивања** у износу од 65.031.206,65 динара а на редном броју 39 **расходи из ранијих година** у износу 1.257.408,97 динара, што укупно износи 66.288.614 динара. Само уколико не би постојали трошкови обезвређивања потраживања и расхода из ранијих година, који се свакако могу елиминисати, предузеће би, уместо са губитком од 46.495.627 динара, завршило 2009. годину са добити од 19.792.987 динара. Са друге стране, предузеће је исказало потраживања на дан 31.12.2009 године у износу од 421.872.969 динара што вишеструко превазилази приказани губитак предузећа и доказује да су цене њихових услуга економске, јер обезбеђују добитак у пословању. Индикативно је да се на списку оних према којима су потраживања већа од 100.000 динара налазе и градске Управе, Градске општине и градска јавна и јавнокомунална предузећа. Потпуно је неприхватљиво да се због тога што наведени не плаћају рачуне а међу њима има и великих предузећа као што је ДИН-Фабрика дувана Ниш или МЕТРО, тражи повећање цена услуга овог предузећа, што ће се у крајњој линији свалити на грађане-потрошаче који редовно измирују своје обавезе. Све ово указује да су цене услуге ЖКП МЕДИАНА, које су се примењивале у другој половини 2009. године потпуно економске и да обезбеђују да предузеће уз боље организовање, рационализацију и штедњу позитивно послује са тим ценама и у 2010. години, због чега сматрамо да нема разлога за повећањем цена услуга ЖКП МЕДИАНА.

И на крају поново се поставља питање **права на учешће представника организација потрошача у раду свих органа где се доносе одлуке које су важне за потрошаче.** У свим земљама у окружењу Јавна и ЖКП имају савете у којима се налазе представници организација потрошача и **комисије за приговоре – рекламације** у којима се такође налазе представници организација потрошача.

Када ће се коначно ово право остварити и код нас!?

Ниш, 13.04.2010. год.

П Р Е Д С Е Д Н И К
Мр. Јован Јовановић, дипл.инг.